

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoP/37/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6715214263
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 07. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6715214263.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a členov senátu Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci navrhovateľky V. C., rod. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom A. XXXX/XX, XXX XX I., proti manželovi M. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom A. XXXX/XX, XXX XX I., právne zastúpenému VIKTÓRIA HELLENBART, advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Rázusa 146/23, 984 01 Lučenec, v konaní o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom - maloletej C. C., nar. XX. XX. XXXX a maloletej L. C., nar. XX. XX. XXXX, obe deti bytom u matky, obe deti zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, na čas po rozvode, o odvolaní manžela - otca maloletých detí proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 18P 22/2015-115 zo dňa 08. 03. 2016 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1.Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozviedol manželstvo manželov V. C., rod. U. a M. C. uzavreté dňa XX. XX. XXXX v Rímsko-katolíckom kostole v I. s odôvodnením, že vzťahy medzi manželmi sú tohto času natoľko rozvrátené, že manželstvo neplní účel, za ktorým bolo vytvorené. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že sú splnené všetky podmienky pre rozvod ich manželstva aplikujúc ustanovenie §-u 23 Zákona o rodine.

2.S konaním o rozvod manželstva je spojené i konanie o úprave pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode. Obe maloleté deti súd prvej inštancie svojim v poradí druhým výrokom zveril do výchovy a starostlivosti navrhovateľky - matky maloletých detí, ktorá je oprávnená ich zastupovať a spravovať ich majetok.

3.Otcovi maloletých detí, ktorému deti neboli zverené do osobnej starostlivosti uložil povinnosť prispievať na deti výživným, a to na maloletú C. sumou 100 € mesačne a na maloletú L. sumou 50 € mesačne, všetko počnúc dňom právoplatnosti výroku o rozvode manželstva, vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky.

4.V odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na to, že medzi rodičmi došlo k dohode, že po rozvode ich manželstva budú maloleté deti v starostlivosti matky, ktorá je oprávnená a povinná deti zastupovať a spravovať ich majetok a zároveň sa dohodli i na úprave styku, podľa ktorej je otec oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi každý párny týždeň od piatku od 17,00 hod. do nedele do 16,00 hod. s tým, že si ich v určenom čase prevezme a odovzdá ich pred bytom matky a matka je povinná maloleté deti na styk s otcom riadne pripraviť a deti odovzdať.

5.Pri určení výšky vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom okresný súd po preskúmaní osobných, zárobkových a majetkových pomerov na strane oboch rodičov, ako aj oprávnených potrieb maloletých detí určil výživné spolu vo výške 150 € mesačne. Konštatoval, že pokiaľ na strane otca došlo k

zníženiu príjmu na základe toho, že odišiel z práce v zahraničí na základe dohody so zamestnávateľom, toto konanie otcovi nemožno klásť za vinu, nakoľko je zjavné, že k ukončeniu pracovného pomeru v zahraničí pristúpil z dôvodu vyriešenia osobnej situácie v súvislosti s rozvodom manželstva, preto sa nejedná len o ľahkovážne, alebo úmyselné konanie otca s cieľom zbaviť sa vyživovacej povinnosti. Napriek tomu však konštatoval, že otec si musí byť vedomý svojej vyživovacej povinnosti voči deťom a túto situáciu, ktorá nastala len s odstupom krátkeho času, súd nemohol hodnotiť v rozpore so záujmami maloletých detí. Zdôraznil, že u maloletých detí sa jedná o deti v školskom veku a s poukazom na odôvodnené potreby, ktoré boli pred súdom preukázané, je otec povinný správať sa tak, aby si v čo najkratšom čase našiel dostatočný príjem na zabezpečenie potrieb maloletých detí v požadovanom rozsahu. Zohľadňoval tiež vekový rozdiel detí, ako aj rozdielnosť potrieb detí vo vzťahu k školskej dochádzke, kedy maloletá Karin je už na druhom stupni základnej školy, maloletá Laura navštevuje prvý stupeň základnej školy. U maloletej Karin zároveň uviedol zvýšené výdavky v súvislosti so zdravotným stavom. Uviedol, že rodičia sú vlastníkami rodinného domu, majú vo vlastníctve dve autá a deti majú právo podieľať sa na ich životnej úrovni, z toho dôvodu návrh otca na určenie výživného na úrovni minimálneho výživného považoval za neprimeraný. Na druhej strane, pokiaľ matka žiadala priznať vyššie výživné zohľadnil súčasnú situáciu na strane otca, ktorému nemožno uprieť snahu nájsť si zamestnanie a pravidelný príjem. Nemohol opomenúť ani to, že v priebehu mesiaca každý druhý víkend sú maloleté deti u otca počas celého víkendu, kedy im otec zabezpečuje potrebnú starostlivosť. Na záver poznamenal, že pokiaľ dôjde k zmene pomerov, či už na strane rodičov, alebo maloletých detí, bude možné v budúcnosti upraviť takto stanovenú výšku výživného na základe dohody medzi rodičmi, alebo rozhodnutím súdu.

6.O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 144 OSP.

7.Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie manžel - otec maloletých detí, a to voči výroku, ktorým mu bola uložená vyživovacia povinnosť vo výške 100 € mesačne na maloletú C. a vo výške 50 € mesačne na maloletú XXX Súd podľa názoru otca maloletých detí vyvodil pri určení výšky vyživovacej povinnosti nesprávne závery pri posúdení jeho majetkových a osobných pomerov, ako aj pomerov maloletých detí. Má za to, že súd uprednostnil potreby maloletých detí bez zachovania princípu proporcionality, kedy mu pri jeho aktuálnom mesačnom príjme a výdavkoch, ktoré ho stále zaťažujú nezostane na živobytie a bežné potreby ani suma zodpovedajúca životnému minimu. Naproti tomu na výživu detí pri zohľadnení rovnakého príspevku zo strany oboch rodičov pripadá suma 300 € mesačne. Opätovne zdôraznil, že bol nútený opustiť lepšie platené zamestnanie v zahraničí, keďže sa dozvedel o nevere manželky a o tom, že aj s deťmi opustila spoločnú domácnosť, keď rozvrat jeho manželstva mu spôsobil nielen citový otras v súkromnom živote, ale pripravil ho aj o živobytie, preto súdom stanovená výška výživného ho dostáva do ďalšej tiesnivej situácie, kedy nie je schopný plniť súdom určenú vyživovaciu povinnosť. Navrhol, aby odvolací súd znížil jeho vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom.

8.Navrhovateľka - matka maloletých detí v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že tento nemusel ihneď ukončiť pracovný pomer, ale na riešenie osobnej situácie v súvislosti s rozvodom by stačilo zobrať si dovolenku. Navyše po návrate domov z jeho strany nedošlo k žiadnemu konštruktívnemu konaniu, jeho konanie smerovalo len k vyhrádkam. Spochybnila výšku príjmu otca maloletých detí, ktorý tvrdí, že v súčasnej dobe pracuje ako robotník, a to 10 hodín týždenne, pretože spoločnosť, kde pracuje patrí jeho dobrému kamarátovi z detstva a predložená dohoda o pracovnej činnosti je podľa nej len účelová. Naopak otec maloletých detí t.č. dosahuje príjem okolo 900 € mesačne, pričom ona je naopak na čiastočnom invalidnom dôchodku a aj napriek tomu manuálne pracuje, aby zabezpečila výživu a potreby maloletých detí. Tvrdenia otca maloletých detí vo vzťahu k dôvodom rozvratu ich manželstva sú nepravdivé, nakoľko k rozvratu manželstva došlo už niekoľko rokov pred rozvodom. S maloletými deťmi sa v apríli tohto roku otec ani nestretol, pričom im oznámil, že išiel pracovať do Francúzska, kde taktiež nie je predpoklad, že by mohol pracovať len 2 hodiny denne. Z uvedeného je preto zjavné, že žiadne výdavky otec na maloleté deti počas styku s nimi nemal. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že vyživovaciu povinnosť otca voči maloletým deťom zvýši.

9.Dňom 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej v texte „CMP“), ktorý v zmysle § 395 ods. 1 upravuje, že tento zákon platí aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

10. Podľa § 2 ods. 1 CPM na konania podľa toho zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok - ďalej v texte len „CSP“), ak tenko zákon neustanovuje inak.

11. Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne, alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

12. Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

13. Podľa § 65 CMP odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

14. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie v zmysle § 65 a 66 CMP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku o výživnom (výrok v poradí tretí) podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušil a v tomto rozsahu vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie v zmysle § 391 ods. 1 CSP, a to z nasledovných dôvodov:

15. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, pokiaľ ide o určenie výšky vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom na jednej strane uznal, že pokiaľ otec maloletých detí ukončil prácu v zahraničí na základe dohody so zamestnávateľom, toto jeho konanie mu nemožno klásť za vinu, keďže k ukončeniu pracovného pomeru v zahraničí pristúpil z dôvodu vyriešenia osobnej situácie v súvislosti s rozvodom manželstva. Nepovažoval preto ukončenie tohto pracovného pomeru za ľahkovážne, alebo úmyselné konanie s cieľom zbaviť sa vyživovacej povinnosti. Následne mal za preukázané, že od februára roku 2016 pracuje otec maloletých detí ako pomocný stavebný robotník na základe dohody o pracovnej činnosti, ktorú má uzavretú na dobu určitú do 31. 12. 2016, na základe čoho je jeho príjmom hodinová mzda 2,50 € brutto na hodinu s pracovným týždňom 10 hodín týždenne. Z takto zisteného príjmu ustálil súd prvej inštancie vyživovaciu povinnosť otca voči dvom maloletým deťom spolu vo výške 150 € mesačne. Ak ale otec maloletých detí neukončil posledný pracovný pomer v zahraničí ľahkovážne, a teda nevzdal sa výhodnejšieho zamestnania bez vážneho dôvodu a súčasne je dosiaľ súdom prvej inštancie zistené, že súčasný príjem otca maloletých detí predstavuje cca 100 € mesačne, potom určená vyživovacia povinnosť otca voči jeho deťom v napadnutom rozhodnutí súdu prvej inštancie nie je primeraná a nespĺňa kritériá ust. §-u 75 Zákona o rodine.

16. Odvolací súd uznáva, že súd prvej inštancie prihliadal i na celkové majetkové pomery oboch rodičov, ak mal za preukázané, že sú vlastníkami rodinného domu a majú vo vlastníctve dve autá, avšak z obsahu spisu nevyplýva, kto predmetnú nehnuteľnosť, či autá užíva, akým spôsobom sa zmenila životná úroveň každého z rodičov po rozvode ich manželstva a ani to, aké výdavky mesačne aspoň v minimálnej miere na základné živobytie vynakladá otec maloletých detí. Nie je možné považovať postup súdu prvej inštancie za správny, ak matka maloletých detí spochybnila príjem otca, a súd napriek tomu nepristúpil k ďalšiemu dokazovaniu len s odôvodnením, že matka maloletých detí nevedela uviesť na svoje tvrdenia žiaden dôkaz. Z ust. §-u 35 CMP vyplýva, že súd je povinný zistiť skutočný stav veci a za týmto účelom je preto povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci (§ 36 CMP). Výšku príjmu otca maloletých detí spochybňuje matka i v odvolaní keď uvádza, že tento času pracuje otec maloletých detí v zahraničí, ak sám uviedol, že sa zdržiava vo Francúzku, preto bol odvolací súd povinný prihliadať i na tieto tvrdenia, ak v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy v zmysle § 63 CMP.

17. Napriek tomu, že súd prvej inštancie dôsledne zistil osobné zárobkové a majetkové pomery na strane matky maloletých detí a zároveň sa zaoberal i odôvodnenými potrebami maloletých detí, nebol zo strany súdu prvej inštancie dostatočne zistený skutočný stav veci pokiaľ ide o osobné, majetkové a zárobkové pomery otca maloletých detí s poukazom najmä na to, že otec maloletých detí bol schopný v čase pred rozvodom dosahovať príjem vyšší vzhľadom na svoje pracovné zručnosti, vek a zdravotný stav. Vzhľadom na tieto skutočnosti, považuje odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie za predčasné, ak nie je zrejmé, aký skutočný príjem otec maloletých detí u posledného zamestnávateľa dosahuje, ak pracuje od februára 2016 a súd prvej inštancie vo veci rozhodol dňa 08.03.2016. Súd prvej inštancie správne v odôvodnení svojho rozhodovania konštatoval, že otec si musí byť vedomý svojej vyživovacej

povinnosti voči deťom a túto situáciu, ktorá nastala len s odstupom krátkeho času, nemôže súd hodnotiť v rozpore so záujmami maloletých detí, napriek tomu súd prvej inštancie nemôže rezignovať na zistenie skutočného stavu veci a rozhodnúť o výške výživného len na základe predpokladu, že otec je povinný „v čo najkratšom čase zabezpečiť dostatočný príjem na plnenie svojej vyživovacej povinnosti voči deťom“.

18. Súd prvej inštancie tak v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci vo vzťahu k určení výšky vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom v zmysle ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine a jeho aplikácie, nevykonal aj iné dôkazy, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci v zmysle § 36 CMP a dokazovanie odvolacím súdom nie je účelné doplniť, keď doplnenie dokazovania presahuje možnosti odvolacieho súdu a zároveň by bolo vo vzťahu k účastníkom konania nehospodárne.

19. Úlohou súdu prvej inštancie tak bude po zrušení a vrátení veci opätovne rozhodnúť o vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom na základe doplneného dokazovania ohľadne osobných, zárobkových, majetkových a sociálnych pomeroch rodičov maloletých detí ako i odôvodnených potrieb maloletejX a maloletej XX.keď od rozhodnutia súdu prvej inštancie uplynulo ďalších 6 mesiacov. Zo strany súdu prvej inštancie tak bude možné zistiť aký je skutočný príjem otca maloletých detí v období od 10. 02. 2016 do jeho rozhodnutia, prípadne či jeho príjem nie je zabezpečený aj z iných zdrojov. Zároveň zistí aké sú reálne výdavky otca maloletých detí a v súlade s ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine určí výživné s prihliadnutím tak na potreby maloletých detí ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov.

20. Výroky rozsudku, ktorým bolo manželstvo účastníkov konania rozvedené, ktorým boli maloleté deti zverené do výchovy a starostlivosti matky, a ktorým bol upravený styk otca s maloletými deťmi, vrátane rozhodnutia o náhrade trov konania, zostávajú podľa § 367 ods. 2 CSP nedotknuté.

21. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).